

OPĆI PODATCI			
IME I PREZIME	Andrej Hodonj		
Naziv studija	Poslijediplomski doktorski studij Pedagogija i kultura suvremene škole		
Matični broj	201		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti (staviti križić u polje)	☒ u okviru dokorskog studija	☐ izvan dokorskog studija	☐ po osnovi znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca	Antun i Blanka Hodonj		
Datum i mjesto rođenja	7. lipnja 1985. godine u Našicama		
Adresa	Matije Gupca 56, Donji Miholjac		
Telefon / mobitel	099/732-3710; 091/6050-252		
e-pošta	andrej.hodonj@gmail.com; andrej.hodonj@skole.hr		
ŽIVOTOPIS			
Obrazovanje (od novijega k starijem datumu)	1) 2013.god. - danas, sveučilišni znanstveni doktorski studij Pedagogija i kultura suvremene škole, Filozofski fakultet u Osijeku, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku 2) 2004. - 2008., Filozofski fakultet u Osijeku (studij pedagogije i povijesti), Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i stekao zvanje profesor pedagogije i povijesti(VII/I)/ magistar pedagogije i povijesti (mag.paed.et mag. hist.) 3) 2000.-2004., Srednja škola Donji Miholjac u Donjem Miholjcu(opća gimnazija)		
Radno iskustvo (od novijega k starijem datumu)	1) od 14. siječnja 2009. godine – danas, stručni suradnik pedagog u Osnovnoj školi „Davorin Trstenjak“ Čađavica		
Popis radova			
Popis aktivnih sudjelovanja na kongresima			

NASLOV PREDLOŽENE TEME	
Hrvatski	Strukturiranje individualiziranog kurikulumu učenika s teškoćama u razvoja
Engleski/njemački (za one koji žele da im se odobri pisanje doktorske disertacije na stranom jeziku)	The structuring of the individualized curriculum for students with disabilities
Jezik na kojem će se pisati rad	Hrvatski jezik
OBRAZLOŽENJE TEME	
Sažetak na hrvatskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	<p><i>U radu se istražuje praska poučavanja i učenja, strategije rada učitelja, primjereni programi odgoja i obrazovanja te načini podrške i vrednovanja odgojno-obrazovnih postignuća u području individualiziranog kurikulumu. Strukturiranje individualiziranog kurikulumu učenika s teškoćama u razvoju polazi od inicijalnog stanja (sposobnosti, vještine, potrebe, interesi, predznanja), prilagodbe ciljeva, po potrebi sadržaja i aktivnosti učenika, načina učenja i poučavanja te kontinuiranog praćenja. Znanstveno istraživanje će biti provedeno na hotimičnom uzorku osnovnih škola virovitičkog, slatinskog i orahovačkog upisnog područja koje pohađa 105 učenika po redovitom program uz individualizirani pristup i/ili redovitom programu uz prilagodbu sadržaja i individualizirane postupke(prilagođeni program), a obuhvaća njihove učitelje razredne nastave, stručne suradnike i pomoćnike u nastavi. U istraživanju će se koristiti kvalitativni i djelomično kvantitavni pristup kako bi se objasnilo značenje koje promatrane kategorije i pojave imaju za strukturiranje individualiziranog kurikulumu. Podaci će se prikupljati analizom sadržaja/dokumenata i nestrukturiranim intervjuom. Rezultati istraživanja će pokazati koliko je strukturiranje individualiziranog kurikulumu upleteno u mrežu odnosa, kurikulumskih struktura te različitih metodologija, kako bi svaki učenik bio motiviran i uspješan.</i></p> <p>Ključne riječi: individualizirani kurikulum, učenici s teškoćama, učitelji, stručni suradnici, pomagači u nastavi</p>

Sažetak na engleskom/njemačkom jeziku

(za one koji žele da im se odobri pisanje doktorske disertacije na stranom jeziku – maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)

This paper explores the teaching and study practice, teachers' work strategies, appropriate programs of education and methods of support and assessment of the educational achievement in the field of the individualized curriculum. The structuring of the individualized curriculum for students with disabilities starts from the initial state (abilities, skills, needs, interests, prior knowledge), adjustment of goals, and if necessary, content and student activities, ways of learning and teaching and continuous monitoring. The research will be conducted on a deliberate sample of primary school from Slatina, Orahovica and Virovitica which 105 students attend and are enrolled in a regular program with an individualised approach and/or regular program with an adjustment of content and individualized approaches (adapted program), and it will involve their teachers, counsellors and teaching assistants. A qualitative and quantitative approach will be used in the research in order to explain the significance that the observed categories and phenomena have on the structuring of the individualized curriculum. The data will be obtained by analyzing contents/documents and by conducting unstructured interviews. The results of the research will show how much the structuring of the individualized curriculum is involved in the network of relationships, curriculum structures and various methodologies, so that each student is motivated and successful.

Key words: *individualized curriculum, students with disabilities, teachers, professional counsellors, teaching assistants.*

Uvod (maksimalno 2000 znakova s praznim mjestima)

U inkluzivnom odgoju i obrazovanju važnu ulogu ima podrška učenicima s teškoćama u razvoju zasnovana na Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine, broj 87/2008., 86/2009., 92/2010., 105/2010., 90/2011., 5/2012., 16/2012., 86/2012., 126/2012., 94/2013. i 152/2014.), njegovim podzakonskim propisima te Strategiji obrazovanja, znanosti i tehnologije (2014).

Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi razlikuje učenike s teškoćama u razvoju, učenike s teškoćama u učenju, problemima u ponašanju, emocionalnim problemima, učenike s teškoćama uvjetovanim odgojnim, socijalnim, ekonomskim, kulturalnim te jezičnim čimbenicima.

Pravilnikom o postupku utvrđivanja psihofizičkog stanja djeteta, učenika te sastavu stručnih povjerenstava (NN br. 67/14) i Pravilnikom o osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju (NN br. 24/15) propisuje se pravo na primjerene programe školovanja i primjerene oblike pomoći školovanja učenika s teškoćama u razvoju.

Na temelju standardiziranih mehanizama rane identifikacije mogućih teškoća, podrške u učenju i poučavanju te osposobljavanja stručnih suradnika za uključivanje učenika u redovan odgojno obrazovni proces Strategijom obrazovanja, znanosti i tehnologije (2014) predviđa se razvijanje cjelovitog sustava podrške za učenike s teškoćama u razvoju.

Strukturiranje individualiziranog kurikuluma učenika s teškoćama u razvoju ostvaruje se Nastavnim planom i programom za osnovnu školu (2006) i Nacionalnim okvirnim kurikulumom (2010). Nastavni plan i program za osnovnu školu (2006) sadrži kratke upute o izradi individualiziranog

odgojno obrazovnog programa te oblike suradnje odgojno-obrazovnih djelatnika i stručnog tima škole sa učenicima i roditeljima, a NOK (2010) strukturu individualiziranog kurikulumu temelji na jezgrovnom, razlikovnom (diferenciranom) te školskom kurikulumu koji predviđa dodatnu stručnu potporu s individualiziranim planom i programom te kurikulum unutar posebnog odjela u školskoj ustanovi.

Pregled dosadašnjih istraživanja (maksimalno 5000 znakova s praznim mjestima)

Strukturiranje individualiziranog kurikulumu učenika s teškoćama u razvoju u relevantnoj literaturi možemo sagledati unutar tradicionalnih i suvremenih pristupa oblikovanja i kreiranja kurikulumu. Analizirajući istraživanja razvoja individualiziranog kurikulumu Blackwell i Rossetti (2014) ih svrstavaju u nekoliko područja: promišljanja o obrazovnim postignućima učenika, dinamici sastanaka tima za individualizirani kurikulum, sadržaj kurikulumu te sudjelovanje učenika u izradi kurikulumu. Beveridge (2002), Danforth, Taff i Ferguson (2006) te Gragiulio i Kilgo (2005) prikazuju različite teorijske i povijesne pristupe razvoja kurikulumu učenika s teškoćama u razvoju, kurikulumu planiranje aktivnosti učenika, smjernice za razvoj kurikulumu te samovrednovanje obrazovnih postignuća učenika. Danforth i sur. (2006) u povijesnom razvoju kurikulumu glavnu ulogu vide u položaju djece, profesionalnoj ulozi učitelja te nastavnim planovima i programima dok Beveridge (2002) prikazuje perspektive školskog ozračja (bihevioralni pristup i pristup proširivanja ciljeva kurikulumu). Ona opisuje diferencirani kurikulum uz osiguranu stručnu podršku i potporu učenicima, djelomično izmjenjen te prilagođen kurikulumu učenika s teškoćama u razvoju. U kreiranju kurikulumu Gragiulio i Kilgo (2005) naglašavaju važnost razvojno primjerene prakse prema dobi, individualnim i kulturalnim karakteristikama učenika. Suprotno tome važnim čimbenicima u stvaranju i kreiranju individualiziranog kurikulumu Pierangelo i Giuliani (2008) smatraju školski uspjeh, obiteljsko ozračje, jezične, intelektualne, zdravstvene, perceptivne, psihološke i socijalne teškoće, a ističu prilagodbe individualiziranog kurikulumu u području: oblikovanja razrednog ozračja te organiziranja odgojno-obrazovnog procesa.

O glavnim načelima pri izradi individualiziranog kurikulumu govore Gross i White (2003) te Portier (2002). Gross i White (2003) u načela individualiziranog kurikulumu ubrajaju: planiranje i procjenjivanje, suradničko učenje, vrednovanje obrazovnih postignuća učenika te uključivanje i suradnju sa roditeljima. Portier (2002) govori o planiranju i programiranju, definiranju ciljeva te načelima diferencijacije i integracije (školskom ozračju, procesu učenja i poučavanja, prilagodbi sadržaja kurikulumu te stvaralaštva i kreativnosti) kao načelima individualiziranog kurikulumu.

U inkulzivnom pristupu odgoju i obrazovanju Ivančić i Stančić (2013, 2015) prikazuju smjernice i modele izrade individualiziranog kurikulumu odnosno „kurikulumu usmjerenog na učenika“ kroz tri ključna koraka: provođenje inicijalne procjene ili procjene usmjerena na učenika, planiranje usmjereno na individualnu podršku, praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje postignuća učenika te evaluaciju kurikulumu. Kudek Mirošević i Granić (2014) izradu individualiziranog kurikulumu temelje na inicijalnoj procjeni sposobnosti, mogućnosti te vještinama učenika s teškoćama u razvoju, načinima prilagodbe (prilagodba programa ili didaktičko metodičkih postupaka), praćenju i ocjenjivanju postignuća učenika te evaluaciji kurikulumu. Autorice preporučuju izradu godišnjih i mjesečnih planova i programa za svaki odgojno obrazovni predmet u suradnji sa stručnim suradnicima, upoznavanje roditelja sa individualiziranim kurikulumom te instrumente planiranja odgojno obrazovnog rada učenika s teškoćama u razvoju. Pri planiranju te izradi individualiziranog kurikulumu Hornby (2014) navodi važnost komunikacijskih i socijalnih vještina, pohvale i

nagrađivanja djeteta, poticanja pozitivne slike o sebi, razvijanja samopouzdanja, povjerenja te suradnje s roditeljima i drugim stručnjacima. Kod Bolt i Roach (2009) nalazimo pristup opće obveznom kurikulumu učenika s teškoćama u razvoju na temelju modela za promicanje kurikulumskih ciljeva, nastavnih sredstava, metoda poučavanja te prilagodbe kurikulumu. Oni tako razlikuju namjerni kurikulum, kurikulum mišljenja te učenja i poučavanja. Johnsen (2015) govori o modelu odnosa u kurikulumu ili Curriculum Relation Model (CRM) kroz osam glavnih područja: učenici, procjena, obrazovni ciljevi i sadržaji, organizacija razrednog odjela i metode poučavanja, komunikacija, skrb, kontekst ili okvirni čimbenici. Autorica navodi kako učitelj ovaj model primjenjuje pri planiranju, provedbi i reviziji individualiziranog i razrednog kurikulumu. Istraživanje (Rotter, 2014) učinkovitosti provođenja individualiziranog kurikulumu među 426 učitelja redovnih i posebnih škola u školskom okrugu New Jerseyja pokazalo je da učitelji smatraju individualizirani kurikulum korisnim u poučavanju i učenju. Pri planiranju i definiranju ciljeva učitelji su usmjereni na postupke procjenjivanja i vrednovanja postignuća učenika.

Buljubašić-Kuzmanović i Kelić (2012) su u jednoj osječkoj osnovnoj školi istražile koliko se učitelji i nastavnici hrvatskog jezika pridržavaju općih pedagoških načela i kriterija ocjenjivanja u radu s učenicima od 3. do 8. razreda s teškoćama čitanja i pisanja prema procjenama stručnog suradnika logopeda. Rezultati istraživanja su pokazali da se učitelji i nastavnici hrvatskog jezika prilagođavaju djetetovim mogućnostima, razvijaju pozitivnu sliku o djetetu, potiču društveno emocionalni razvoj i empatiju te stvaraju pozitivno ozračje za učenike.

Prikazom relevantne literature inozemnih i hrvatskih znanstvenika vidljiva je potreba za znanstvenim istraživanjem u ovom području.

Cilj i hipoteze istraživanja (maksimalno 700 znakova s praznim mjestima)

Cilj istraživanja je analizirati primjerene programe odgoja i obrazovanja učenika u području individualiziranog kurikulumu, pratiti njihova odgojno-obrazovna postignuća, prasku poučavanja i učenja te kvalitetu podrške učenicima od strane učitelja, stručnih suradnika te pomoćnika u nastavi, uvažavajući sociodemografske varijable ispitanika.

Na osnovu cilja definirani su sljedeći problemi istraživanja:

- analizirati primjerene programe odgoja i obrazovanja učenika u području individualiziranog kurikulumu
- pratiti razinu odgojno-obrazovnih postignuća individualiziranog kurikulumu u području nastavnih predmeta hrvatski jezik, matematika te priroda i društvo
- istražiti prasku poučavanja i učenja u području individualiziranog kurikulumu (strategije, metode i postupke učitelja i učenika)
- ispitati kvalitetu podrške učenicima od strane učitelja razredne nastave, stručnih suradnika škole te pomoćnika u nastavi
- utvrditi postoje li razlike unutar ispitanih odrednica individualiziranog kurikulumu uvažavajući sociodemografske varijable ispitanika (dob, spol učenika, godine staža učitelja, stručnih suradnika i pomoćnika u nastavi)

Istraživanje polazi od sljedećih hipoteza:

H1: Analiza primjerenih programa odgoja i obrazovanja u području individualiziranog kurikulumu će pokazati da učenici sa poremećajima jezično-govorno-glasovne komunikacije, specifičnim teškoćama u učenju te intelektualnim teškoćama imaju slabija odgojno-obrazovna postignuća u nastavi hrvatskog jezika, matematike te prirode i društva u odnosu na ostale učenike s teškoćama u

razvoju, uvažavajući vrstu teškoće i razinu prilagodbe programa.

H2: Ostvarivanje odgojno-obrazovnih postignuća individualiziranog kurikulumu u području nastavnog predmeta hrvatski jezik, matematika te priroda i društvo nije ujednačeno, nešto slabija postignuća su iz matematike dok su bolja iz hrvatskog jezika te prirode i društva.

H3: Strategije, metode i postupci učitelja i učenika u odgojno-obrazovnom procesu pokazuju da je praksa učenja i poučavanja prilagođena potrebama, interesima i mogućnostima učenika, a metode, strategije i postupci raznoliki, zavisno od vrste teškoće i primjerenog oblika pomoći.

H4: Kvaliteta podrške učenicima od strane učitelja razredne nastave, stručnih suradnika škole te pomoćnika u nastavi nije ujednačena, razlikuje se od škole do škole, zavisno od kadrovskih i suradničkih doprinosa, što utječe na strukturu i ostvarenje individualiziranog kurikulumu učenika s poteškoćama u razvoju.

H5: Djevojčice će imati bolja odgojno-obrazovna postignuća od dječaka, a kvaliteta podrške neće ovisiti o spolu i dobi učitelja, stručnih suradnika i pomoćnika u nastavi.

Prema funkciji istraživanja definirane su sljedeće nezavisne i zavisne varijable te kategorije analize sadržaja. Nezavisne varijable uključuju sociodemografska obilježja ispitanika, a zavisne razinu odgojno-obrazovnih postignuća, praksu poučavanja i učenja te kvalitetu podrške učenicima od strane učitelja razredne nastave, stručnih suradnika škole te pomoćnika u nastavi. Kategorije analize odnosit će se na sastavnice redovitog programa uz individualizirane postupke i redovitog program uz prilagodbu sadržaja i individualizirane postupke - prilagođeni program.

Korpus i metodologija istraživanja (maksimalno 6500 znakova s praznim mjestima)

Virovitičko – podravska županija broji 16 osnovnih škola (od toga 16 matičnih škola i 62 područne škole) te odgojno-obrazovnu ustanovu za učenike s teškoćama u razvoju.

Prema dostupnim podacima iz osnovnih škola Virovitičko – podravske županije od travnja 2015. godine ukupno 105 učenika razredne nastave ima Rješenje o primjerenom obliku školovanja, 47 učenika se školuje po redovitom programu uz individualizirani pristup, a 58 učenika se školuje po redovitom programu uz prilagodbu sadržaja i individualizirane postupke (prilagođeni program).

Uvidom u Godišnje planove i programe rada škola za školsku godinu 2014./2015., te njihove mrežne stranice, u osnovnim školama Virovitičko – podravske županije ima 3616 učenika razredne nastave, 230 učitelja razredne nastave te 22 stručna suradnika od toga 15 stručnih suradnika pedagoga, 6 stručnih suradnika psihologa te 1 stručni suradnik edukacijsko rehabilitacijskog profila. Za uspješnu provedbu istraživanja u osnovnim školama Virovitičko – podravske županije, i obuhvat navedenih ispitanika, zatražit će se suglasnost Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta u skladu sa Državnim pedagoškim standardom osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja te Etičkim kodeksom istraživanja s djecom.

Znanstveno istraživanje će biti provedeno na hotimičnom uzorku osnovnih škola virovitičkog, slatinskog i orahovačkog upisnog područja u kojima se školuju učenici po redovitom programu uz individualizirani pristup te redovitom programu uz prilagodbu sadržaja i individualizirane postupke (prilagođeni program) od prvog do četvrtog razreda.

Prije provedbe znanstvenog istraživanja bit će provedeno preliminarno istraživanje na hotimičnom uzorku u tri osnovne škole s područja Virovitičko-podravske županije. Na taj način će se izvršiti provjera adekvatnosti metoda i tehnika prikupljanja podataka, dobiti uvid u rezultate preliminarnog istraživanja te izvršiti samovrednovanje i vrednovanje rezultata ispitivanja kako bi se u znanstvenom istraživanju mogle uvesti promjene, precizirati eventualne nejasnoće ili otkoliniti određeni

nedostatci.

U istraživanju će se koristiti kvalitativni pristup, a gdje je to moguće i kvantitativni (frekvencije na pojedinim kategorijama analize) kako bi se još bolje objasnilo *značenje* koje promatrane kategorije i pojave imaju za strukturiranje individualiziranog kurikuluma.

Istraživanje je po svom karakteru razvojno, primjenjivo (aplikativno), doprinjet će novim spoznajama o sukonstruktiji individualiziranog kurikuluma, poslužiti će u praktične svrhe te empirijsko jer se podaci prikupljaju u neposrednom odgojno-obrazovnom okruženju i daju stvarnu sliku odgojno-obrazovne prakse, ponovljivi su i dostupni na individualnoj razini.

Tehnike prikupljanja podataka zasnovane su na dvije osnovne tehnike: analizu sadržaja/dokumenata (rješenja, mišljenja, programa, izvješća) i nestrukturirani intervjui (učitelji, stručni suradnici, pomoćnici u nastavi). Kod analize sadržaja unutar promatranih kategorija, razvit će se i podkategorije, podaci tabelirati i interpretirati uvažavajući sociodemografske karakteristike ispitanika.

Primjereni programi odgoja i obrazovanja učenika u području individualiziranog kurikuluma analizirat će se s obzirom na vrstu i stupanj teškoće učenika uvidom u Rješenja o primjerenom obliku školovanja za svakog pojedinog učenika. Uzet će se u obzir i Mišljenje stručnog povjerenstva Ureda državne uprave o primjerenom programu obrazovanja djeteta/učenika (prema Pravilniku o osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju NN br. 24/15) i Mišljenje stručnog povjerenstva Ureda državne uprave o psihofizičkom stanju djeteta/učenika (prema Pravilniku o postupku utvrđivanju psihofizičkog stanja djeteta, učenika te sastavu stručnih povjerenstava NN br. 67/14) te dobiveni rezultati analize komparirati sa praksom poučavanja i učenja, odgojno-obrazovnim postignućima učenika i kvalitetom podrške učenicima od strane učitelja razredne nastave, stručnih suradnika škole te pomoćnika u nastavi.

Razina odgojno-obrazovnih postignuća individualiziranog kurikuluma pratiti će se analizom sadržaja individualiziranog kurikuluma učenika koji se školuju po redovitom programu uz individualizirane postupke i redovitom programu uz prilagodbu sadržaja i individualizirane postupke (prilagođeni program), inicijalnom procjenom učenika na početku školske godine (sposobnosti, vještine, potrebe, interesi, predznanje), izvješćem na kraju prvog polugodišta i školske godine o postignutoj očekivanoj razini znanja (procjena postignuća, sudjelovanje učenika u samovrednovanju, uključivanje roditelja/staratelja/pomoćnika u nastavi, preporuke za daljnji rad) iz nastavnih predmeta hrvatski jezik, matematika te priroda i društvo te uvidom u ocjene učenika na kraju školske godine.

Praksa poučavanja i učenja u području individualiziranog kurikuluma istražiti će se analizom ciljeva i očekivanih ishoda učenja, analizom sadržaja/ključnih pojmova, analizom prilagodbe strategija, metoda i postupaka učitelja, analizom aktivnosti učenika te analizom ostvarenih zadataka za svakog pojedinog učenika te nestrukturiranim intervjuom za učitelje razredne nastave o uspješnosti i poteškoćama primjene u odgojno-obrazovnom procesu.

Kvaliteta podrške učenicima od strane učitelja razredne nastave i stručnih suradnika te pomoćnika u nastavi ispitati će se nestrukturiranim intervjuom. Učitelje razredne nastave ispitati će se o načinima i postupcima prilagodbe individualiziranog kurikuluma, uključivanju učenika s teškoćama u razvoju u razredne aktivnosti, motivaciji, interesima, sposobnostima i mogućnostima učenika, sudjelovanju stručnog suradnika u izradi individualiziranog kurikuluma, oblicima suradnje s roditeljima učenika s teškoćama u razvoju. Stručne suradnike škola ispitati će se o načinima neposrednog odgojno-obrazovnog rada s učenicima s teškoćama, suradnji sa učiteljem razredne nastave u izradi

individualiziranog kurikuluma te oblicima suradnje s roditeljima učenika s teškoćama u razvoju. Pomoćnike u nastavi ispitat će se o suradnji sa učiteljem razredne nastave i stručnim suradnikom te roditeljima, oblicima rada s učenikom s teškoćama u razvoju.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (maksimalno 500 znakova s praznim mjestima)

Ovim istraživanjem u području inkluzivnog odgoja i obrazovanja pokušavaju se prikazati suvremene znanstvene spoznaje u pedagogiji usmjerenoj na učenike s teškoćama u razvoju. Strukturiranje individualiziranog kurikuluma u području hrvatskog jezika, matematike te prirode i društva je tema koja nije dostatno istražena u Republici Hrvatskoj, ali ju nalazimo u inozemnoj literaturi. Ovim istraživanjem dobit će se uvidu u primjerene programe odgoja i obrazovanja učenika od prvog do četvrtog razreda osnovne škole unutar prvog obrazovnog ciklusa, njihova obrazovna postignuća, praksu poučavanja i učenja te kvalitetu podrške od strane učitelja, stručnih suradnika škole te pomoćnika u nastavi. Teoretičarima i znanstvenicima rezultati ovog istraživanja mogu pomoći u produblivanju znanstvenih spoznaja u području inkluzivnog odgoja i obrazovanja, integrirane i diferencijalne pedagogije te pedagogije djece s teškoćama u razvoju, a praktičarima u strukturiranju individualiziranog kurikuluma, njegovoj implementaciji, praćenju i vrednovanju.

Popis literature (maksimalno 15 referenci)

1. Beveridge, S. (1999). *Special educational needs in schools (2nd edition)*. London: Routledge.
2. Blackwell, W. H., Rossetti, Z. S. (2014). The Development of Individualized Education Programs Where Have We Been and Where Should We Go Now?. *SAGE Open*, 4(2), 2158244014530411.
3. Bolt, S., Roach, A. T. (2009). *Inclusive assessment and accountability: A guide to accommodations for students with diverse needs*. New York: Guilford Press.
4. Buljubašić-Kuzmanović, V., Kelić, M. (2012). Ocjenjivanje djece s teškoćama u čitanju i pisanju: vrednujemo li znanja ili sposobnosti?. *Život i škola*, 28, 58, str. 45.-62.
5. Danforth, S., Taff, S., Ferguson, P. M. (2006). Place, profession, and program in the history of special education curriculum. U: Brantlinger, E. A. (Ur.), *Who benefits from special education: Remediating (fixing) other people's children*, (str. 1.-25.). New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates
6. Fuchs, R., Vican, D., Milanović Litre, I. (Ur.) (2011). *Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje*. Zagreb: Partnera Grupa
7. Gargiulo, R., Kilgo, J. (2013). *Young children with special needs : an introduction to early childhood special education (2nd edition)*. Delmar Cengage Learning
8. Gross, J., White, A. (2003). *Special educational needs and school improvement: practical strategies for raising standards*. London: David Fulton Publishers.
9. Hornby, G. (2014). *Inclusive Special Education: Evidence - Based Practice for Children with Specima Needs and Disabilities*. New York: Springer
10. Ivančić, Đ., Stančić, Z., (2013). Stvaranje inkluzivne kulture škole. *Hrvatska revija za rehabilitacijska istraživanja*, (2), str. 139.-157.
11. Ivančić, Đ., Stančić, Z., (2015). Razlikovni pristupi u inkluzivnoj školi. U: Clark, S., Cimperman, R., Igrić, Lj., Ivančić, Đ., Johnsen, B.H., Johnson, K., Rioux, M., Sekušak-Galešev, S., Skelac, M., Stančić, Z. (Ur.), *Osnove edukacijskog uključivanja - škola po mjeri svakog učenika je moguća* (str. 159.-203.). Zagreb: Školska knjiga
12. Johnsen, B. (2015). Kurikularni pristup inkluzivnom obrazovanju. U: Clark, S., Cimperman, R., Igrić, Lj., Ivančić, Đ., Johnsen, B.H., Johnson, K., Rioux, M., Sekušak-

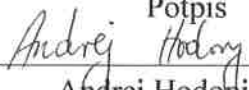
Galešev, S., Skelac, M., Stančić ,Z.(Ur.), Osnove edukacijskog uključivanja - škola po mjeri svakog učenika je moguća(str.249.-295.).Zagreb: Školska knjiga

13. Nastavnim planom i programom za osnovnu školu, Narodne novine broj 102/06
14. Pierangelo, R., Giuliani, G. (2008). *Teaching in a special education classroom: A Step-by-step guide for educators*. Corwin Press.
15. Pravilnik o postupku utvrđivanja psihofizičkog stanja djeteta, učenika te sastavu stručnih povjerenstava, Narodne novine broj 67/14
16. Pravilnik o osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju, Narodne novine broj 24/15
17. Porter, L. (2002). *Educating young children with special needs*. SAGE Publications Ltd.
18. Rotter, K. (2014). IEP Use by General and Special Education Teachers. *SAGE Open*, 4(2), 2158244014530410.
19. Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije, Narodne novine broj 124/14
20. Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, Narodne novine, broj 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13 i 152/14

IZJAVA

Izjavljujem da nisam prijavio/prijavila temu doktorske disertacije (s istovjetnom temom) ni na jednom drugom sveučilištu.

U Osijeku, 13. srpnja 2015. godine

Potpis

Andrej Hodonj, prof.

Napomena